

Hortofältdag på svenskt sätt

Nina Sevelius
Utvecklingschef för trädgårdsproduktion
ProAgria SLF

Hushållningssällskapen och HIR Skåne ordnade en potatis- och hortofältdag tillsammans med ett flertal branschorganisationer och företag i Borgeby i Skåne den 31.8. Evenemanget hade ca 500 besökare och 40 utställarna. Under dagen presenterades årets försök och därtill kunde man bekanta sig med ett stort utbud av maskiner, redskap och mätverktyg. Här under en kort presentation av en del av allt det intressanta som presenterades.

HIR Skånes trädgårdsrådgivare presenterade flera av sina demoodlingar. I den första demoodlingen odlades grönsaker (vitkål, örter och rödbeta) konventionellt i ett odlingssystem med övervintrande mellangröda, i detta fall höstråg, som endera plöjs ner eller där rågreterna (råg-mulch på markytan resp. rågstubb) lämnats kvar på ytan. Främst testades här hur de olika behandlingarna bevarade fukten i marken vilket är speciellt viktigt i etableringsskedet av grönsaker. Fukthalten i marken mättes med flera olika sensortekniker (KSAB, Paul-Tech samt Sensefarm) under växtsäsongen. Rågodlingen hade som väntat torkat ut marken och det behövdes tilläggsbevattning speciellt vid torr väderlek. Demo-odlingen visar också att råg-rester som täckmaterial avsevärt förbättrar ogräskontrollen på de odlade grödorna jämfört med traditionell odling där rågen plöjts ner. Man hade även lagt märke till att behandling med glyfosat i rågreterna inte hade någon nämnvärd effekt på förekomsten av ogräs däremot minskade en glyfosatbehandling av traditionellt odlade rödbetor betydligt ogräsförekomsten. En intressant sidoeffekt som man hade konstaterat under detta försök var att råg-rester på marken verkade ha en insektlockande effekt.

Ogräs är egentligen alltid en utmaning i all grönsaksodling. I ett försök med lök och morötter hade de testat att locka fram ogräset före sådd för att på så sätt minska på mängden ogräs i själva odlingen. I de här försöket hade de tre försöksled:

- kupodling
- kupodling med droppslang på ca 10 cm djup
- kupodling med droppslang och dessutom med kompost som täckmaterial.

I ledet med kompost som täckmaterial sådde man löken på kupen och täckte därefter med komposten. I försöksledet utan täckmaterial sådde man löken normalt på ca 2 centimeters djup. Försöket startades med att man kupade marken och satte droppslangen i marken. Sedan satte man igång droppbevattningen. På så sätt lockade man ogräset att gro och sedan flammade man en gång före sådd. Resultatet blev minst ogräs i försöksleden med kupning, droppbevattning och täckmaterial där marken inte alls rördes efter att marken kupades, eftersom fröna såddes utanpå kupan. Mest ogräs hade man i försöksledet utan droppbevattning. Droppbevattningen ledde även till att fröna grodde betydligt jämnare än

utan droppbevattning och därtill ökade skörden. Man hade i försöket även räknat ut att man kunde spara upp till 50% av arbetskostnaderna för ogräsrensningen på detta sätt och det gör att investeringen i droppbevattningen borde vara lönsamt både i morots- och lökodling.

Självkörande roboten

Det förevisades även ett flertal olika moderna noggranna

besprutningsanläggningar. En av dessa

var den norska självkörande roboten Kilter som använder AI för att känna igen odlingsgrödor och ogräs. Den applicerar enskilda droppar växtskyddsmedel direkt på ogräset och på så sätt kan man minska användningen av växtskyddsmedel med upp till 95 %. Hjulbredden är ställbar 1,5–2,1 m och den kan behandla upp till 0,5 ha/h och är därmed lämplig för många lite större grönsaksodlare. Priset för den autonoma självgående roboten är ca 1,5 miljoner kronor.

Mycket annat intressant var även på gång såsom testning av svenskt och utländska sticklingar för sötpotatisodling, olika gräsblandningar för insådd i plastlist för jordgubbar men även andra grödor samt nya bekämpningsstrategier för bladmögel i lök. Ett aktuellt projekt som var representerat var Ökad konkurrenskraft vid extremväder. Projektet koncentrerar sig på vårt allt mera extrema och oförutsägbara väderlek och hur man skall hantera både brist och överskott på vatten.

Morötter odlade med och utan droppbevattning

Ogräsroboten Kilter precisionsbesprutar pelargonsyra i morotsodlingar

Vi tackar Nikolai och Ljudmila Borisoff Trädgårdsstiftelse för stödet till denna resa som var en del av projektet "En lönsam och klimatsmart trädgårdsodling".